

Sygn akt IV R C 951/14

WYROK W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2015 r.

Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu Wydział IV Rodzinny

i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący : SSR Krzysztof Kaźmierski

Protokolant: st. sekr. sąd Małgorzata Będzińska

po rozpoznaniu w dniu 2 a 2015 r. w P.

na rozprawie

z powództwa M. N. (1)

przeciwko M. N. (2)

- alimenty - Zmiana orzeczeń w zakresie alimentów

1. Powództwo oddala,
2. kosztami obciąża strony w zakresie przez nie poniesionym.

SSR Krzysztof Kaźmierski

UZASADNIENIE

Pozwem datowanym 12 listopada 2014 roku, M. N. (1) wniósł, za pośrednictwem swojego profesjonalnego pełnomocnika, o podwyższenie renty alimentacyjnej od pozwanego M. N. (2), ustalonej wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie IV RC 1249/09, z kwoty 1.000 zł miesięcznie na rzecz M. N. (1) do kwoty 2.000 zł miesięcznie.

Uzasadniając swe stanowisko wskazał, że od daty orzeczenia o alimentach, jego potrzeby zwiększyły się wielokrotnie, podobnie jak potrzeby jego matki.

Pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, w odpowiedzi na pozew z dnia 23 grudnia 2014 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości. M. N. (2) wskazał, że jego aktualna sytuacja materialna nie pozwoli mu na zaspokojenie potrzeb powoda w żądanej kwocie a ponadto, powód jest osobą dorosłą i ma możliwość podjęcia pracy zarobkowej, chociażby w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód M. N. (1) urodził się (...) w P.. Powód jest dzieckiem pochodzącym ze związku małżeńskiego M. N. (2) oraz E. N.. Wyrokiem z dnia 27.04.2010 r. Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu sprawie IV RC 1249/09 zasądził od M. N. (2) na rzecz M. N. (1) rentę alimentacyjną w kwocie po 1.000 zł, płatną do dnia 15. każdego miesiąca do rąk matki E. N. wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

(D.

ód : okoliczności bezsporne: dokumenty zawarte w sprawie IV RC 1249/09 - wyrok - k. 102).

Powód w czasie poprzedniego rozstrzygnięcia o obowiązku alimentacyjnym miał 15 lat i był uczniem III klasy Gimnazjum nr 44 w P.. Rodzice powoda pozostawali w faktycznej separacji od około trzech lat. Powód zamieszkiwał wraz z matką E. N. i dwoma starszymi braćmi, którzy nie dokładali się do kosztów utrzymania mieszkania z uwagi na trudną sytuację materialną. Matka powoda była formalnie osobą bezrobotną, ale zajmowała się działalnością gospodarczą prowadzoną przez męża, z której otrzymywała dochód w wysokości około 2.000 – 3.000 zł. netto.

Koszt wyżywienia powoda w tamtym czasie wynosił około 500 zł. miesięcznie, koszt jego ubrań to kwota rzędu 200 zł. miesięcznie, koszty związane ze szkołą to około 100 zł. miesięcznie, koszt leków to około 100 zł. miesięcznie, środki czystości to kwota rzędu 100 zł. miesięcznie, koszty rozrywek to kwota rzędu 100 zł. miesięcznie, koszt telefonu komórkowego to kwota rzędu 100 zł. miesięcznie, koszt wakacji powoda to kwota rzędu 150 zł. miesięcznie a wysokość kieszonkowych to kwota 100 zł. miesięcznie. Koszty utrzymania mieszkania, przypadające na powoda, kształtowały się na poziomie 240 zł. Łączny koszt utrzymania powoda wynosił kwotę 1.690 zł miesięcznie.

(Dowód: dokumenty zawarte w sprawie o sygn. IV RC 1249/09).

Wówczas pozwany miał niespełna 57 lat. Prowadził własną działalność gospodarczą – handel samochodami i częściami zamiennymi (poza działalnością, którą zajmowała się żona pozwanego). Utrzymywał się z dochodów z tej działalności a także z dochodów pochodzących z najmu mieszkania przy ulicy (...). W zeznaniu podatkowym za 2008 rok pozwany ujawnił przychód 4.917.063,56 zł. oraz koszty uzyskania przychodu 5.726.588,28 zł, natomiast za rok 2009 analogicznie 337.761,66 zł i 498.805,14 zł. Pozwany zamieszkiwał w własnościowym mieszkaniu w P.. Koszt utrzymania mieszkania to kwota rzędu 500 zł. Pozwany przeznaczał ok 180 zł na telefon. Ponadto, pozwany uznał powództwo do kwoty 1.000 zł miesięcznie a strona powodowa przystała na tę kwotę.

Koszt wyżywienia pozwanego w tamtym czasie należy oszacować na kwotę rzędu 600 zł miesięcznie, koszt jego ubrań to kwota rzędu 100 zł miesięcznie, środki czystości to kwota rzędu 75 zł miesięcznie.

(Dowód: dokumenty zawarte w sprawie o sygn. IV RC 1249/09).

Obecnie powód ma 20 lata i nadal zamieszkuje wraz z matką i braćmi w domu jednorodzinnym. Jest studentem II roku stacjonarnych studiów w Wyższej Szkole Logistyki w P.. Powód ma wolny od zajęć każdy piątek. Pozwany przeznacza miesięcznie 455 zł. na czesne i nie ma przyznanego stypendium. Na wyżywienie przeznacza około 700 zł. miesięcznie. Koszty zakupu odzieży to około 150 zł. miesięcznie. Nie ponosi żadnych kosztów związanych z leczeniem. Abonament telefoniczny wynosi 140 zł miesięcznie (w połowie pokrywany przez pozwanego). Cena biletu miesięcznego wynosi 50 zł. Na środki czystości powód przeznacza 50 zł. miesięcznie. Dodatkowo, na materiały naukowe przeznacza około 500 zł. na pół roku, czyli 83 zł miesięcznie. Udział pozwanego w kosztach utrzymania domu wynoszą kwotę 175 zł miesięcznie. W wakacje powód nie pracował zarobkowo – pomagał matce w prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. Powód otrzymał w prezencie od pozwanego samochód marki T., który sprzedał za około 15.000 zł., ponadto powód sprzedał swój motocykl za cenę 10.500 zł.

Koszt partycypacji w opłatach za mieszkanie należy oszacować na kwotę rzędu 300 zł miesięcznie. Niewątpliwie pozwany jako osoba młoda, ponosi wydatki związane z kulturą, które kształtują się na poziomie 100 zł miesięcznie.

(Dowód: pozew k. 2-4, k., dokumenty związane z nauką – k. 6, zeznania powoda k. 67,153-154 , zaświadczenie – k. 43 , historia choroby – k. 52-64).

Aktualnie pozwany ma 62 lat i zamieszkuje samodzielnie. M. N. (2) prowadzi działalność gospodarczą i wynajmuje jedno mieszkanie. W 2012 roku osiągnął przychód w wysokości 16.500,00 zł., natomiast w 2013 roku w wysokości 9.000,00 zł, w 2014 r. w kwocie 69.035 zł, a w roku 2015 do czerwca – kwotę 31.445 zł. Pozwany prowadzi działalność gospodarczą na Gieldzie (...). Do jego miesięcznych zobowiązań należy: czynsz w wysokości 100 zł., prąd – 70 zł., woda – 35zł., gaz – 100 zł, wywóz śmieci – 12 zł, telefon komórkowy- w ramach prowadzonej działalności gospodarczej – 67

zł, opłaty związane z leczeniem wynoszą około 150 zł (pozwany leczy się na kręgosłup, serce i w związku z kłopotami laryngologicznymi), natomiast środki czystości to 80 zł. Pozwany na wyżywienie przeznacza około 1000 zł miesięcznie, a na ubrania około 150 zł miesięcznie, natomiast na paliwo do auta przeznacza około 200 zł.

Pozwany posiada kawalerkę i dwa domki letniskowe w S., ma dom w P. na ul. (...), ma samochody, jachty, motorówki, kawalerkę w C..

(Dowód: bezsporne, a ponadto odpowiedź na pozew k. 18-20, zestawienie kosztów – k. 34, zeznania pozwanego k. 68,154, zestawienia – k. 111-118, dokumenty związane z leczeniem k. 119-136, kopie PIT k.22-32, rachunki k. 35-40, 137-140).

E. N. ma 53 lata i jest z zawodu fryzjerką. Zamieszkuje w domu jednorodzinnym w P. wraz z M. N. (1) i dwoma dorosłymi synami. Prowadzi działalność gospodarczą i osiąga z tego tytułu około 2.000 - 2.500 zł. Na leki przeznacza około 600 zł.

Koszt miesięcznego utrzymania mieszkania zajmowanego przez powoda i jego rodzinę – matkę i dwóch dorosłych braci kształtuje się następująco: wyżywienie – 3.000 zł. E. N. na ubrania dla powoda przeznacza – 100 zł. miesięcznie, leki dla powoda 60 zł. miesięcznie, opłaty za gaz około 350 zł. w skali miesiąca, energia elektryczna – około 150 zł. miesięcznie, woda to około 150 zł miesięcznie, opłata za śmieci – 80 zł., abonament telefoniczny – 100 zł. miesięcznie. Pozwany opłaca podatek od nieruchomości w wysokości 600-700 zł rocznie.

(Dowód: zeznania świadka k. 182-183, rachunki i potwierdzenia zapłaty – k. 86-108).

Powyższy stan faktyczny Sąd oparł na dowodach z dokumentów zawartych w aktach sprawy, uznając te dokumenty za wiarygodne i rzetelne, albowiem pochodzą od osób i instytucji uprawnionych do ich wydania, a nadto żadna ze stron nie zaprzeczyła ich prawdziwości ani nie twierdziła, iż zawarte w nich oświadczenia są niezgodne z prawdą, a i Sąd nie powziął wątpliwości co do ich autentyczności i rzetelności ich sporządzenia.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dowodzie z zeznań stron i co do sytuacji rodzinnej i materialnej, albowiem wynikały one również ze zgromadzonych w aktach dokumentów. Strona powodowa uznawała, że powinno się podwyższyć obowiązek alimentacyjny ze względu na zwiększone potrzeby związane z kontynuacją nauki. Tymczasem strona pozwana uznawała, że powód jest w stanie podjąć pracę. Z kolei oceniając zeznania powoda odnośnie sprzedaży samochodu i motocykla, Sąd zwrócił uwagę na wysokość kwot uzyskanych z tytułu sprzedaży, co w konsekwencji miało wpływ na decyzję Sądu odnośnie wysokości renty alimentacyjnej.

Za wiarygodne i przydatne do niniejszego postępowania, Sąd uznał zeznania świadka – E. N.. Podkreślić należy, iż Sąd oceniał jej zeznania z dużą dozą ostrożności, przede wszystkim mając na uwadze to, iż świadek jako osoba bezpośrednio związana z powodem, mogła mieć interes osobisty w rozstrzygnięciu na korzyść powoda. Mimo to Sąd nie znalazł żadnej podstawy, by zeznania świadka kwestionować. Jej zeznania były bowiem jasne, konsekwentne i spójne, a także korespondowały z pozostałym zebraniem w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Rozstrzygnięcie o żądaniu opartym na art. 138 k.r.o. wymaga po pierwsze porównania stanu istniejącego w dacie orzeczenia w sprawie alimentów ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich podwyższeniu, po drugie zaś oznacza, że upływ czasu, jaki nastąpił od daty ostatniego wyroku alimentacyjnego sam w sobie nie może jeszcze przemawiać za zasadnością powództwa. Na stronie ciąży wówczas obowiązek wykazania, że zmiany także nastąpiły, stosownie do ogólnej reguły dowodowej z art. 6 k.c.

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania, zaś zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od

usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. W razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego (art. 138 k.r.o.).

Powództwo o zmianę przewidziane w art. 138 k.r.o. wchodzi w grę w razie zmiany stosunków. Przez pojęcie „stosunków” w tym wypadku należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu, np. art. 133 i 135 k.r.o. (por. postanowienie SN z dnia 19 lipca 1974 r., II CO 9/74, niepublikowane). Sąd oceniając, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego w myśl art. 138 k.r.o., winien brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków (por. wyrok SN z dnia 26 marca 1969 r., III CRN 54/69, niepublikowane).

Należy podkreślić, iż obowiązek alimentacyjny obciąża w równym stopniu oboje rodziców dziecka, przy czym – na podstawie art. 135 § 2 k.r.o. wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie. Zakres realizacji obowiązku alimentacyjnego w ten sposób zależy niewątpliwie od wieku dziecka – im dziecko jest młodsze, tym więcej wymaga ono troski. W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości fakt, iż powód jako osoba dorosła opieki nie potrzebuje. Dlatego też Sąd ustalił, iż obowiązek alimentacyjny pozwanego w formie finansowej co do zasady powinien być w takiej samej wysokości jak obowiązek matki powoda, o ile możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego pozwolą na takie ustalenie sposobu partycypacji w kosztach utrzymania dziecka.

Ustalając wysokość renty alimentacyjnej na powoda Sąd brał pod uwagę, iż dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej, niezależnie od tego czy mieszkają wspólnie z nimi, czy też oddzielnie (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNC 1988/4/42).

Zasadniczą i niekwestionowaną zmianą jaka zaszła w zakresie wzrostu kosztów utrzymania powoda od czasu wydania ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów stanowi fakt, iż powód studiuje, jest starszy i w związku z tym zwiększyły się jego wymagania co do przyborów szkolnych, sposobu spędzania wolnego czasu. Jest osobą znacznie starszą, niż w chwili poprzedniego orzekania w kwestii alimentów i w związku z tym spożywa więcej pokarmów.

W czasie rozstrzygnięcia o obowiązku alimentacyjnym powód M. N. (1) miał 15 lat i był uczniem Gimnazjum nr 44 w P.. Zamieszkiwał wraz z matką E. N. i dwoma braćmi w domu jednorodzinnym. Koszt utrzymania powoda kształtował się na poziomie 1350 zł plus koszty szkolne na poziomie 100 zł. Wkład powoda w koszty utrzymania mieszkania wynosił – 240 zł. Stąd całkowite koszty utrzymania powoda wynosiły wówczas kwotę 1690 zł miesięcznie.

Matka powoda, będąc zarejestrowana jako bezrobotna, prowadziła w tym czasie działalność gospodarczą męża i zarabiała miesięcznie 2.000 - 3.000 zł. netto.

Wówczas pozwany prowadził swoją działalność gospodarczą a koszty jego utrzymania kształtowały się wówczas na poziomie 1.455 zł.

Obecnie powód ma 20 lat i nadal zamieszkuje wraz z matką i braćmi. Jest studentem dziennych studiów w Wyższej szkole Logistyki w P. i zaczął drugi rok. Powód na studia przeznaczą kwotę 455 zł miesięcznie. Pozostałe bezpośrednie miesięczne koszty utrzymania powoda kształtują się na poziomie 1100 zł. Nadto udział powoda w kosztach utrzymania mieszkania szacuje się na około 170 zł. Niewątpliwie powód ma również prawo do wypoczynku letniego, którego koszt miesięczny można oszacować na kwotę 100 zł miesięcznie. Całkowite koszty utrzymania powoda kształtują się na poziomie 1.900 zł miesięcznie.

Aktualnie pozwany ma 62 lata i nadal zamieszkuje samodzielnie. Pozwany zarabia mniej niż w chwili orzekania o wysokości dotychczasowych alimentów. Koszty utrzymania M. N. (2) kształtują się obecnie na poziomie 1.680 zł miesięcznie i dodatkowo 1.000 zł. tytułem alimentów na syna M. N. (1). Powód w dacie orzekania alimentów był osobą zdrową, natomiast obecnie jest osobą zmagającą się z chorobą kręgosłupa.

E. N. zarabia obecnie średnio 2.300 zł. Prowadzi gospodarstwo domowe, w którym zamieszkuje powód oraz dwaj pełnoletni synowie, którzy partycypują w opłatach związanych z eksploatacją mieszkania.

Sąd uznał, że nie zaszły okoliczności zezwalające na podwyższenie wysokości renty alimentacyjnej o 1000 zł. Jak wynika z powyższego zestawienia kosztów utrzymania stron, od czasu orzekania poprzedniej renty alimentacyjnej, pozwany osiąga mniejsze dochody, a potrzeby powoda zwiększyły się, to jednak analizując zebrany w sprawie materiał, Sąd ustalił, że powód uzyskał z tytułu sprzedaży samochodu i motocykla około 25.000 zł. W opinii Sąd, uzyskane ze sprzedaży pieniądze mógł zagospodarować, lokując je chociażby na koncie oszczędnościowym, co pozwoliłoby mu w przyszłości na uregulowanie czesnego za pięć lat studiów. Ponadto, powód studiując stacjonarnie jest w stanie wykonywać pracę w trybie weekendowym – od piątku, co jest bardzo popularną formą zarobkowania wśród studentów. Pomimo że potrzeby powoda się zwiększyły, to podkreślić należy, że wzrosły jego możliwości zarobkowe, który jest w stanie dorobić sobie, jako młody mężczyzna, kwotę 100 zł miesięcznie i około 1.500 zł w wakacje letnie, co stanowi, że miesięcznie powód mógłby sobie dorobić kwotę rzędu 200 zł.

Zauważyć należy, że pozwany ma możliwości finansowe po temu, by nadal wspierać finansowo swego syna alimentami w wysokości 1000 zł miesięcznie, albowiem nie ma nikogo oprócz powoda na utrzymaniu. Taki wniosek jest w pełni uzasadniony, jeżeli weźmie się pod uwagę zasady współżycia społecznego. Nadmienić należy, że E. N. nie stać na całkowite pokrycie kosztów utrzymania powoda. W tym miejscu należy ponownie podkreślić, że powód ma możliwość podjęcia pracy, a także miał możliwość odłożenia pieniędzy uzyskanych ze sprzedaży samochodu i motocykla, bowiem „czysty dochód z majątku dziecka powinien być przede wszystkim obracany na utrzymanie i wychowanie dziecka oraz jego rodzeństwa, które wychowuje się razem z nim, nadwyżka zaś na inne uzasadnione potrzeby rodziny”(Marek Andrzejewski, Komentarz do art. 133 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego).

W związku z powyższym orzeczono jak w pkt. 1 wyroku oddalając powództwo w oparciu o powołaną argumentację, bowiem nie nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie obowiązku alimentacyjnego.

Ponadto Sąd zdecydował o kosztach postępowania, obciążając nimi każdą ze stron w zakresie przez nią poniesionym. (art. 100 kpc.)

SSR Krzysztof Kaźmierski

Wyk. A.G.